EVA TEMA #19
FORSKNING OG NY VIDEN OM DAGTILBUD

DANMARKS
EVALUERINGSINSTITUT

MÅLING AF KVALITET

FORSKNINGEN
Det får vi ud af at måle kvalitet

GUIDE
Sådan forbereder I jeres kvalitetsmåling

BØRNEHUSET ALBERT
Vi er blevet mere nysgerrige på børnenes udtryk

REPLIK

Måling skal bidrage til udvikling og kvalitet

EVA TEMA – Nr. 19
MÅLING AF KVALITET

© Danmarks Evalueringsinstitut 2020

Eftertryk med kildeangivelse er tilladt

Redaktion
Dina Celia Madsen (ansvh.)
Trine Beckett
Marie Louise Poulsen
Nynne Maria Bonke

Design
BGRAPHIC

Fotos
Kamilla Bryndum

Illustrationer
Camilla Thyrring Ludvigsen
Noun Project
BGRAPHIC

Tryk
Rosendahls

ISBN
TRYKT 978-87-7182-364-6
WEB 978-87-7182-363-9

ISSN
TRYKT 2596-5353
WEB 2596-5352

Hvor gode er vi egentlig til det, vi gør? Hvilken kvalitet tilbyder vi børnene i vores dagtilbud? Det er ikke lette spørgsmål. For hvad mener vi med "kvalitet"? Og hvornår er den god?

For første gang nogensinde har Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) gennemført en national undersøgelse af kvaliteten i danske dagtilbud. Den skal gøre os klogere på, hvordan dagtilbud i hele Danmark arbejder med tre elementer af kvalitet:

- **Strukturel kvalitet** – de rammer og forhold, som pædagogisk praksis foregår inden for, fx normering og uddannelse blandt det pædagogiske personale.
- **Proceskvalitet** – det pædagogiske arbejde med børnenes udvikling, trivsel og læring, interaktionen mellem børn og voksne og børn imellem.
- **Resultatkvalitet** – det børnene får ud af at være i dagtilbud, både her og nu og på længere sigt. Det gælder deres trivsel, læring, udvikling og dannelse

Undersøgelsen er et øjebliksbillede. Den giver os ikke svar på, *hvorfor* dagligdagen og kvaliteten ser ud, som den gør. Hvorfor personalet handler, som de gør, hvorfor de har indrettet sig og struktureret overgangene, som de har. Men den giver et grundlag at arbejde videre på. At blive nysgerrig på. Og det er netop det, som måling af kvalitet kan. Give os et billede af den pædagogiske praksis – en systematik at forstå den ud fra. Som vi kan dykke ned i og arbejde videre med.

Målingen i sig selv er intet værd, hvis den ikke bliver brugt. Hvis den ikke følges op af refleksioner om, hvorfor noget er godt, og hvad der kan gøres bedre. Med handlinger, der omsætter refleksionerne, så børnene kan mærke forbedringer i hverdagen.

Til gengæld har målinger af kvalitet et stort potentiale, hvis de bliver set som et redskab til fælles aha-oplevelser, dialog og udvikling. Denne udgave af EVA TEMA handler om måling af kvalitet. Om værdien i at få nye indsigter i sin egen praksis, om at bruge indsigterne konstruktivt til gavn for børnene, og om hvad der er vigtigt at være opmærksom på, før man sætter en kvalitetsmåling i gang.

Vi håber, at det inspirerer jer til at dykke dybere ned i jeres egen pædagogiske praksis, og hvad der lykkes i jeres dagligdag. Vi håber også, at I vil dele jeres viden. Med hinanden lokalt, men også på tværs af kommuner og landsdele. For det er her, vi alle sammen bliver klogere på, hvordan vi kan skabe og udvikle den kvalitet, som vi gerne vil give børnene.

God læselyst!

Dina Celia Madsen
Chef for dagtilbud
Danmarks Evalueringsinstitut

DIN INDGANG TIL FORSKNING OM DAGTILBUD FOR BØRN

KVALITETSVURDERET FORSKNING I DAGTILBUD

Forskningsdatabasen NB-ECEC.org, der står for Nordic Base of Early Childhood Education and Care, samler hvert år kvalitetsvurderet forskning i dagtilbud fra Danmark, Norge og Sverige. EVA TEMA-hæfter tager afsæt i forskning fra forskningsdatabasen, samt i anden viden og undersøgelser om dagtilbud. Artikler, der er baseret på forskning fra forskningsdatabasen, er markeret med et stempel.

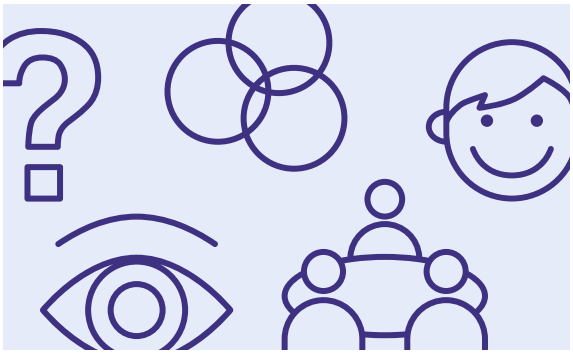
INDHOLD

INDBLIK 4

Måling af kvalitet kan hjælpe os til at se, hvor praksis fungerer

Kvalitet kan handle om alt fra normeringer til legepladsens indretning. Målinger kan kaste lys over både styrker og udfordringer.

GUIDE 8

Sådan får I mere ud af jeres kvalitetsmåling

6 trin, der forbereder jer på at måle kvalitet i jeres dagtilbud.

CASE 9

"Vi er blevet mere nysgerrige på børnenes udtryk"

Børnehaven Albert i Hjørring har arbejdet med observationsværktøjet ECERS og har fået flere aha-oplevelser.

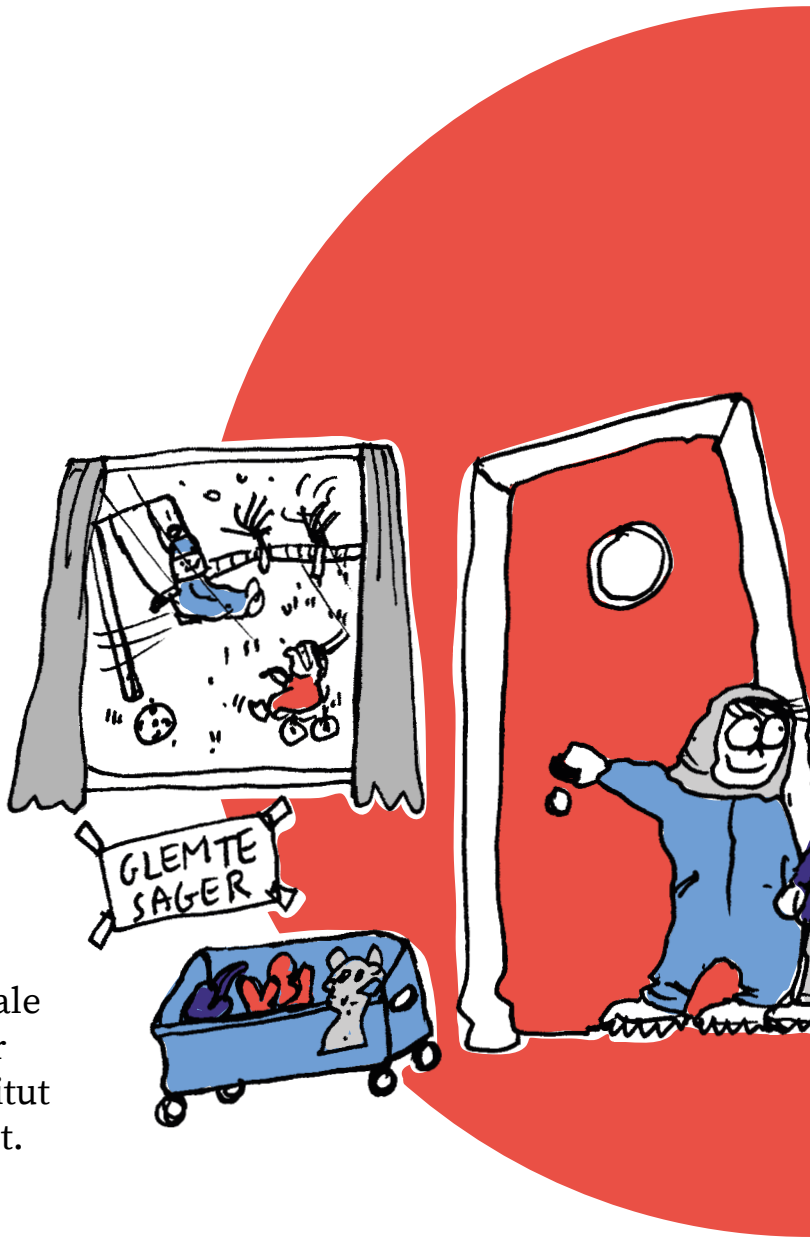

DIALOGKORT 11

Måling af kvalitet

Brug dialogkortet til at få sat ord på, hvor I lykkes og hvor I gerne vil forbedre noget i jeres dagtilbud.

INDBLIK

Måling af kvalitet kan hjælpe os til at se, hvor praksis fungerer

Kvalitetsmålinger kan skabe positive forandringer i det pædagogiske læringsmiljø, især hvis det pædagogiske personale selv er involveret i at følge op. Det mener Charlotte Ringsmose, professor ved Institut for Kultur og Læring, Aalborg Universitet.

Af Marie Louise Poulsen

Børnenes hverdag i danske vuggestuer og børnehaver er under lup i disse år. På Christiansborg, i dokumentarer på tv og på sociale medier diskuterer politikere og forældre, om kvaliteten i vores dagtilbud er høj nok. Det grundlæggende spørgsmål fra Folketingets talerstol og i diskussionsgrupper på Facebook lyder: Kan vi som forældre stole på, at vores børn får den omsorg og de muligheder for at udvikle sig, de har brug for, når vi hver morgen afleverer dem i vuggestuer og børnehaver landet over?

National undersøgelse kan kvalificere debat om kvalitet

Med en national undersøgelse af kvaliteten i danske kommunale børnehaver ønsker Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) at bidrage til at svare på det spørgsmål. En national undersøgelse kan give et indblik i, hvordan kvaliteten i det pædagogiske læringsmiljø i børnehaverne ser ud på landsplan. Det forklarer Nynne Bonke, der er chefkonsulent ved Danmarks Evalueringsinstitut:

"Kvalitet kan jo handle om mange ting – om normeringer, om personalets uddannelse, om legepladsens indretning og om samspillene mellem personale og børn. Med vores undersøgelse vil vi gerne fremhæve de elementer af praksis, hvor kvaliteten er i top, og se nærmere på, hvad der er på spil der, hvor vi er udfordrede," siger Nynne Bonke.

Formålet med undersøgelsen er at skabe viden om, hvordan danske børnehaver ser ud i dag, og på den måde styrke afsættet for at udvikle dem i fremtiden.

Viden om kvalitet kan blive et spejl for praksis

Og kvalitetsmålinger kan skabe positive forandringer. Det bekræfter Charlotte Ringsmose, der er professor ved Aalborg Universitet. Hendes egen erfaring er, at både pædagogisk personale og ledelse kan bruge en kvalitetsmåling som et spejl, der giver nye indsigter i egen praksis.

"Når jeg kommer rundt i dagtilbud, oplever jeg ofte, at jeg er enig med ledelse og personale om, hvad god kvalitet er. Udfordringen er at udleve den kvalitet i virkeligheden. Fx kan en pædagog på en travl dag overse, at Emil på to år har brug for hjælp til at komme i gang med at lege, eller komme til at irettesætte Victoria, der skændtes med Sofus, i stedet for at tale med begge børn om, hvad der egentlig skete i puderummet.

Om EVA's undersøgelse af kvalitet i dagtilbud

EVA's undersøgelse af de kommunale børnehaver er foretaget i et repræsentativt udsnit af alle kommunale daginstitutioner for tre-femårige. Der er gennemført observationer af det pædagogiske læringsmiljø og indsamlet oplysninger på en-to børnehavestuer i hver daginstitution. Målingen af kvaliteten af det pædagogiske læringsmiljø er foretaget ved hjælp af observationsredskabet Early Childhood Environment Rating Scale, Third Edition (ECERS-3).

Den slags kan være værdifuldt at få øje på for personalet selv," siger Charlotte Ringsmose. Hun understreger, at resultaterne af kvalitetsmålinger bør danne et afsæt for en diskussion af kvalitet, som personalet selv skal involveres i. På den måde kan ny viden fra målingen skabe positive forandringer.

Måleredskabets kriterier er med til at definere vores opfattelse af kvalitet

Som kommune kan man vælge at udvikle sit eget måleredskab til at måle lige præcis det, man gerne vil vide noget om. Men man kan også vælge at bruge et udviklet og gennemprøvet redskab. Valget af redskab har afgørende betydning for, hvilke kriterier man ender med at vurdere kvaliteten ud fra, siger Charlotte Ringsmose. Hun anbefaler, at man anvender forskningsbaserede redskaber. Altså redskaber, der bygger på forskning og teori om, hvad der giver børn gode trivsels- og udviklingsbetingelser.

"Et redskab, der skal måle kvalitet, bygger på en bestemt opfattelse af, hvad god kvalitet er. Derfor sætter måleredskaber også retning for kommunens eller dagtilbuddets opmærksomhed på praksis," forklarer hun.

Som eksempel nævner hun et af de mest internationalt anerkendte måleredskaber, ECERS, der har været afsæt for EVA's nationale undersøgelse af kvalitet. ECERS bruges i mange europæiske lande, men er udviklet i USA og måler kvalitet efter en række faste kriterier, hvoraf nogle ifølge Charlotte Ringsmose adskiller sig fra den tradition, danske dagtilbud bygger på. Mens man i Danmark er optaget af

> "Kvalitetsmålinger bør anvendes som et refleksionsværktøj, som personale, ledelse og forvaltning kan bruge til at supplere faglig viden og erfaringer"
>
> **Nynne Bonke**
> Chefkonsulent
> Danmarks Evalueringsinstitut

→

børns læring gennem leg, aktiviteter, rutinesituationer og over hele dagen, er dagtilbud i USA mere direkte orienteret mod læring.

Forskellen i opfattelser kan betyde, at pædagogiske prioriteringer i fx Den styrkede pædagogiske læreplan ikke opfanges af et måleredskab, der er udviklet uden for Danmark eller Norden, siger Charlotte Ringsmose.

Måleredskaber må ikke blive tjeklister for praksis

Jan Thorhauge Frederiksen er lektor i Pædagogik ved Institut for Kommunikation på Københavns Universitet. Han er enig med Charlotte Ringsmose i, at måleredskaber kan være et spejl, som pædagogisk personale og kommuner kan se deres egne blinde vinkler i. Men han mener, at udfordringerne ved at måle kvalitet er større end de mulige gevinster.

"Forskningen viser, at den største fare ved måleredskaber er, at redskaberne får enorm betydning for, hvordan praksis, forvaltning og politikere *opfatter kvalitet*. Kommuner eller dagtilbud kan risikere at overføre redskabets kvalitetskriterier til virkeligheden og fejlagtigt læse kriterierne som en tjekliste for, hvad et dagtilbud skal *gøre* for at *være af høj kvalitet*," påpeger Jan Thorhauge Frederiksen.

Han forklarer, at det fx sker, hvis ledelsen i et dagtilbud anskaffer sig nye klodser, fordi de ved, at en forestående kvalitetsmåling vil vurdere dem på baggrund af, hvor mange klodser de har på stuen, (et af kriterierne i måleredskabet ECERS-3), eller beder pædagogerne vaske hænder en ekstra gang, fordi de også ved, at det får betydning for deres vurdering.

"Normer fra en kvalitetsmåling kan pludselig få stor betydning for prioriteringen i danske dagtilbud. Og når de normer fx ikke stemmer overens med prioriteringerne i Den styrkede pædagogiske læreplan eller i den pædagogiske faglighed herhjemme, bliver det et problem," mener Jan Thorhauge Frederiksen.

Han mener desuden, at mange måleredskaber forsimpler virkeligheden, fordi de kun måler kvaliteten inden for et bestemt tidsrum eller i bestemte situationer.

Charlotte Ringsmose er enig i, at det er svært at måle helheden i kvaliteten af det pædagogiske arbejde og børnenes trivsel, udvikling og læring:

"Det er da en stor udfordring at måle de komplekse relationer og interaktioner, vi gerne vil indfange. Dybest set vil vi gerne sikre os, at læringsmiljøet klæder børnene på til at komme godt videre. Derfor må vi se på de enkelte elementer af praksis. Her kan målinger hjælpe os til at se, hvor praksis fungerer – og hvor praksis fungerer mindre godt," siger hun.

Norge overrasket over styrker og udfordringer i læringsmiljøets kvalitet

I Norge har man allerede gennemført en landsdækkende undersøgelse af kvaliteten i børnehaverne ved hjælp af ECERS-redskabet. Og resultaterne var en øjenåbner, fortæller Elisabeth Bjørnestad, der er associate professor ved Institut for grundskole- og faglæreruddannelse ved universitetet OsloMet, og som har projektledet undersøgelsen:

"Undersøgelsen viste, at vi i Norge er rigtig gode til at varetage det enkelte barns individuelle behov. Den pædagogiske praksis er fleksibel med mange børnecentrerede aktiviteter og korte, valgfrie voksenstyrede aktiviteter. Men samtidig fik vi også øje på, at vi har haft mindre fokus på sprogstimulering og på materialer, der kan stimulere læring og udvikling," siger Elisabeth Bjørnestad.

Sammen med sine kolleger har Elisabeth Bjørnestad rejst Norge tyndt med foredrag og workshops for kommuner og børnehaver. Målet har været at gøre det helt tydeligt, hvad undersøgelsen lægger i de enkelte kriterier for kvalitetsvurderingen, men også at gå i dialog med praksis om, hvordan resultaterne bedst kan bruges fremadrettet.

"Jeg modtager stadig mange opkald fra ledere, der gerne vil have mig til at holde oplæg om undersøgelsen for medarbejderne. Jeg tror, at vi har været gode til også at bruge undersøgelsen til at fremhæve alt det, vi gør godt i praksis," siger hun.

Valget af måleredskabet ECERS blev kritiseret fra flere sider i Norge. Elisabeth Bjørnestad er enig i, at redskabet har sine svagheder, men hun mener også, at det har skabt vigtig viden om Norges dagtilbudskvalitet:

"Resultaterne viser kun én del af billedet i Norge. Det er vigtigt at huske. Men samtidig viser resultaterne af målingen

Elisabeth Bjørnestad er associate professor ved OsloMet (storbyuniversitetet) og projektleder i forskningsprojektet GoBaN. Hun har en doktorgrad i pædagogik fra Universitetet i Oslo og har i en årrække forsket i overgangen mellem børnehave og skole.

Jan Thorhauge Frederiksen er lektor i Pædagogik ved Institut for Kommunikation på Københavns Universitet. Han er lektor i pædagogik og ph.d. i uddannelsesforskning og forsker bl.a. i professionsuddannelser og i kvalitet i pædagogik og uddannelse.

Charlotte Ringsmose er professor ved Institut for Kultur og Læring, Aalborg Universitet, cand.pæd. psyk, autoriseret psykolog, ph.d og forskningsleder for Program for Læringsledelse – Dagtilbud. Hun forsker i betydningen af den tidlige barndom i et udviklings- og læringsperspektiv.

Nynne Bonke er chefkonsulent på EVA og projektleder for EVAs undersøgelse af kvalitet i kommunale børnehaver. Hun er uddannet økonom fra Københavns Universitet og har i flere år arbejdet med analyse og politikudvikling på bl.a. dagtilbudsområdet.

> “Vi har en stærk tradition for at prioritere barnets frihed og leg. Men vi må ikke være blinde for, at det kan betyde, at andre ting nedprioriteres. Det skal vi turde arbejde med ”
>
> **Elisabeth Bjørnestad**
> Associate professor ved OsloMet

også, at alle de nedslag, der er med til at stykke billedet af kvaliteten sammen, *hænger* sammen – ikke mindst for børnene. Når ECERS fremhæver antallet af bøger på hylderne, og hvor meget plads børnene har at lege på som betydningsfuldt for kvaliteten, så er det jo fordi, begge dele er med til at forme barnets dag. Mangler og udfordringer i alle hjørner har betydning for, hvordan barnet trives og udvikles,” siger Elisabeth Bjørnestad.

Kvalitetsmåling udfordrer nordisk dagtilbudstradition

Resultaterne har sat gang i en god diskussion af, hvad kvalitet egentlig betyder i norske dagtilbud, fortæller Elisabeth Bjørnestad.

“Vi er jo klar over, at nogle prioriteringer i ECERS udfordrer vores norske dagtilbudstradition. Men jeg mener faktisk, at den udfordring er sund. Vi har en stærk tradition for at prioritere barnets frihed og leg, og den er vi stolte af, men vi må ikke være blinde for, at den tradition også kan betyde, at andre ting nedprioriteres. Det skal vi turde arbejde med,” siger Elisabeth Bjørnestad.

Nynne Bonke er enig i, at vi skal turde udfordre vores tradition.

“ECERS måler på nogle af de elementer, vi er vant til at prioritere herhjemme, fx interaktioner og sprogudvikling, og sætter fokus på standarder for hygiejne, som vi kan nikke til. Og så har redskabet fokus på noget af det, vi måske er mindre optagede af, fx læringsaktiviteter og literacy. Men det er jo også en mulighed for at vise, hvad vi så mener med kvalitet i dagtilbud herhjemme,” siger Nynne Bonke.

For det er afgørende, at målingens resultater ses som et supplement til den faglighed, vi har opbygget i pædagogisk praksis herhjemme:

“Viden om kvalitet baseret på målinger må aldrig erstatte personalets dømmekraft. Kvalitetsmålinger bør anvendes som et refleksionsværktøj, som personale, ledelse og forvaltning kan bruge til at supplere faglig viden og erfaringer. Ud fra resultaterne håber vi at kunne diskutere, om der er et behov for en standard for kvalitet i vores børnehaver,” siger hun.

Hvis du vil vide mere

Danmarks Evalueringsinstitut (2019). *Læringsmiljø i kommunale børnehaver. National undersøgelse.* Rapport 1 i serien Kvalitet i kommunale børnehaver.

Ringsmose, Charlotte (2015). *Vi tester hvor gærdet er lavest* i Pædagogisk Psykologisk Tidsskrift, Vol. 52, No. 3.

Ringsmose, C., & Kragh-Müller, G. (2014). *KIDS - kvalitetsudvikling i daginstitutioner*. (1. udg.) København: Dansk Psykologisk Forlag.

Bjørnestad. E, Baustad, A. G., & Alvestad, M. (2019). *To what extend does ITERS-R address pedagogical quality as described in the Norwegian framework plan?* I S. Phillipson & S. Garvis (Eds.), Teachers and Families Perspectives in Early Childhood Education and Care: Early Childhood Education and Care in the 21st Century Vol II. London/New York: Routledge.

Bjørnestad, Elisabeth & Ellen Os. (2018). *Quality in Norwegian childcare for toddlers using ITERS-R.* European Early Childhood Education Research Journal. Vol 26 (1), p.111-127.

Kleppe, Rasmus og Bjørnestad, Elisabeth (2019). *Økt barnehagelærertetthet og hverdagskvalitet i barnehagen*. Skriftserie 2019 nr 7, Oslo Metropolitan University. Storbyuniversitetet.

Medom, Christina og Næsby, Torben (2019). *Evaluering af læringsmiljøer i dagtilbud - ECERS-3 og den styrkede pædagogiske læreplan* i Cepra-Striben.

Næsby, Torben, Medom, Christina og Holm, Heidi Trude (2019). *Kvalitetsvurdering i dagtilbud med Early Childhood Environment Rating Scale (ECERS-3)*. Forskningsrapport for Favrskov Kommune 2019.

GUIDE

Sådan får I mere ud af jeres kvalitetsmåling

6 spørgsmål giver jer et godt afsæt for at måle kvalitet hos jer.

Vidste du at?

EVA har lavet en håndbog, der kan hjælpe jer til at vurdere og vælge måleredskaber inden for læringsmiljøkvalitet, generel udvikling, sansemotorisk udvikling, socio-emotionel udvikling, begyndende matematisk opmærksomhed og sproglig udvikling. Læs *Måleredskaber i dagtilbud. En guide til at vurdere og vælge redskaber til måling af læringsmiljøkvaliteten,* EVA, 2017.

1. Hvad er grunden til, vi vil måle kvalitet hos os?

Måleredskaber hjælper jer til at iagttage jeres arbejde på en systematisk måde. Det gør, at I bliver opmærksomme på, hvad der fungerer godt, og hvad der kan være behov for at forbedre. Målinger kan også handle om et behov for ledelsesinformation eller tilsyn. Overvej, hvad I gerne vil opnå ved at måle hos jer. Har I brug for et redskab til at understøtte en fælles refleksion eller snarere en form for øjebliksbillede eller status, som I har mulighed for at følge op på, fx med en ny måling efter et år?

2. Hvilke elementer af kvalitet vil vi gerne måle?

Man kan definere tre forskellige elementer af kvalitet i dagtilbud:

Strukturel kvalitet, der handler om normeringer, fysiske rammer, uddannelse osv.

Proceskvalitet, som handler om interaktion, kvaliteten af de pædagogiske kompetencer mv.

Resultatkvalitet, som handler om, hvad børnene får ud af at gå i dagtilbud, her og nu og på længere sigt.

Overvej, hvad I har behov for at kigge på lige nu. Hvor oplever I at blive udfordret? Og hvad er børnegruppens behov? I kan ikke undersøge alt på en gang.

3. Hvordan vil vi involvere os selv?

Nogle målinger tager udgangspunkt i observation – hvor eksterne kommer og vurderer praksis. Andre er selv-rapporteringsredskaber, hvor I som personale vurderer jeres egen praksis ud fra nogle bestemte kriterier. Begge redskaber kan måle strukturel kvalitet og proceskvalitet. Resultatkvalitet måles især ved at vurdere børnenes kompetencer og udvikling.

De forskellige målemetoder kræver noget forskelligt af personalet. Overvej, hvilken rolle personalet skal spille hos jer undervejs.

4. Hvordan vil vi inddrage børnene?

Børnene har vigtig viden om, hvordan de oplever læringsmiljøet. I kan få deres perspektiv frem på flere måder – fx gennem observation, børneinterviews og fotodokumentation. Vælg den metode, der matcher jeres behov og børnegruppe samt det, I gerne vil undersøge.

5. Hvordan vil vi gerne følge op?

En måling giver ingen værdi i sig selv. Værdien opstår først i den pædagogiske hverdag efterfølgende, når I følger op på de indsigter, I har fået. Beslut jer for, hvordan I helt konkret vil sikre, at det sker. Sæt tid af i kalenderen, på P-mødet eller stuemødet. Og vær bevidste om, hvem der skal arbejde med hvad hvornår, og hvordan I kan dele jeres indsigter.

6. Hvordan integreres målingen i vores evalueringskultur?

En god evalueringskultur handler om at dokumentere, reflektere over og analysere jeres fælles nye viden. At følge op og holde fast i eller forbedre den gode praksis, der er i dag, så den bliver endnu bedre i morgen. Samtidig handler det om at vælge fra. Fokuser på at evaluere det, giver mening for både jer og jeres børnegruppe, og overvej, på hvilken måde målingen skal spille ind.

CASE

Børnehaven Albert

"Vi er blevet mere nysgerrige på børnenes udtryk"

I børnehaven Albert har kvalitetsmåling betydet noget for forståelsen af, hvad der er god kvalitet for børn, fortæller leder Britta Demuth Jensen og pædagog Gerda Agerbæk.

Fortalt til Trine Beckett

Britta Demuth Jensen
Leder

Gerda Agerbæk
Pædagog

Hvad tænkte I, da I hørte, at I skulle til at måle kvaliteten af jeres institution?
Britta: Det er jo noget nyt, at der kommer nogen ud til os udefra og kigger på vores praksis. Jeg var spændt. Og nåede også lige kort at tænke, at der jo ligger en form for kontrol i at måle. Jeg var meget opsat på, at det ikke skulle handle om kontrol. Men om at vi skulle udvikle noget sammen i personalegruppen. Og at det er godt, at der kommer mere fokus på, hvad det er, vi går og gør i dagtilbud.
Gerda: Jeg synes, vi har en god institution med fokus på fagligheden. Så jeg tænkte, at jeg måske får en mulighed for at blive bedre til mit arbejde. Det ligger i faget, at det arbejde, jeg laver, må folk gerne se. Det er vigtigt at kunne rumme, at nogle hele tiden er opmærksomme på, hvad du gør. Børn, kolleger, forældre… alle ser på, hvad du gør.

Hvordan forberedte I jer på kvalitetsmålingen?
Britta: Jeg var inden da blevet klædt godt på af forvaltningen og min områdeleder i forhold til, at det handlede om at få en bevidsthed om, hvad vi gjorde godt, og hvad vi skulle fokusere på, at blive bedre til. Det talte jeg også med personalet om – at det handlede om at udvikle noget sammen. Og om dialog.
Gerda: Vi havde talt meget om, at det ville være et øjebliksbillede, vi ville få en tilbagemelding på. Vi ville ikke få alt at vide om alt.

Hvordan foregik det?
Gerda: Den dag, observatørerne kom, kom de ind i min gruppe. De var søde og rare, og de observerede bare – jeg havde ingen dialog med dem. De sad bare som fluer på væggen og skrev ned.
Britta: Når de kommer ud, følger de en gruppe. Og derfor kan nogle i institutionen godt få mere fokus end andre. Som leder var det vigtigt for mig at italesætte, hvordan vi alle sammen får fulgt op på det, vi får at vide. Nu er der gået halvandet år siden det første besøg, og vi skal have nummer to. Og allerede anden gang er det meget anderledes. Vi er spændte på, om de lægger mærke til, at vi har arbejdet med vores læringsrum. Om de observerer, at ting har rykket sig.

→

Hvad er det vigtigste, I har fået ud af at få sat ord på kvaliteten?

Britta: Vores bevidsthed er blevet skærpet. Vi har et materiale at holde vores oplevelser op imod. Når vi fx taler om interaktion mellem personale og børn, har vi et fælles blik for, hvad der faktisk er god kvalitet. For år tilbage kunne den type dialog være mere baseret på, hvad folk syntes. Nu, når vi kan tage udgangspunkt i data, er vores faglige sprog blevet mere professionelt.

Gerda: Vi har fået indsigt i særligt to ting:

1. Hvor vigtigt det er for børnene med samspillet i legen. Og hvordan vores rolle er. Før i tiden ville vi måske hurtigere have stoppet en leg, hvis den ikke fungerede. Nu er vi mere bevidste om, hvordan vi kan tilføre nyt. Hvordan vi kan inspirere børnene. Vi har fx indrettet et rum, hvor de kan lege hospital. Her er vi blevet opmærksomme på, hvordan vi kan hjælpe børnene ind i legen. Ved at læse noget litteratur om at være på hospital. Eller selv at være patienten. Jeg har lært meget af at være en patient, der skal kigges på. Her kan jeg ligge og observere, hvem der tager styring i legen, hvem der kan udsætte sine behov, hvordan børnenes indbyrdes relationer er og kan så derigennem understøtte børnenes leg.

2. Dokumentationen – hvad har vi på væggene? Vi forsøger at dokumentere meget, men vi er blevet mere bevidste om, hvordan vi inddrager børnene i dokumentationen. Det handler ikke bare om at beskrive, at det skal se pænt ud på en væg, men om processen og børnenes læring.

Hvordan har I fulgt op på kvalitetsvurderingen?

Britta: På lederniveau har vi arbejdet med det i vores team, der tæller i alt 12 institutioner. Vi har delt os ind i tre ekspertgrupper, der er dykket ned i hver sit område og har været nysgerrige på, hvad der lykkes og hvor vi er udfordret. Vi har haft fokus på hvordan vi som ledere sammen kan understøtte og hjælpe hinanden med hele tiden at udvikle på den pædagogiske praksis.

På personaleniveau har vi arbejdet med vores udvalgte områder på personalemøder og teammøder og jeg har også lagt nogle få ekstra møder ind.

Gerda: Det har været konstruktivt, fordi det ikke har handlet om fejlfinding, men været positivt og anerkendende. Fx var der feedback i forhold til læringsrum og dokumentation og i forhold til børnenes ventetid i rutinesituationer, som vi har taget op.

Hvad har børnene fået ud af jeres blik på kvalitet?

Britta: Bevidstheden hos voksne betyder noget for børnene. Vi er blevet bedre til at være opmærksomme på, hvad der er godt for børn. Vi er blevet mere nysgerrige og lægger derved mere mærke til børnenes udtryk. Og så skruer vi hele tiden på det, der går godt. Børnene udvikler sig jo også hele tiden. Jeg tænker, at de kan mærke små forskelle i dialog og interaktion.

Gerda: Det bliver vægtet højere, hvordan samspillet er med det enkelte barn. Vi har også større fokus på at lave inspirerende læringsmiljøer til børnene.

Kan I give et godt råd til andre, der står over for en kvalitetsmåling?

Gerda: Man skal ikke være nervøs. Man skal tage imod observatørerne, som om man har lidt fine gæster. Så man har selvfølgelig ryddet op og vil gerne vise huset fra sin bedste. Vi har betragtet det som at tage imod søde gæster.

Britta: Tag imod det positivt. Tænk, at det er en mulighed, som kommer til at gavne vores fag, og at det er en gave, at nogen kommer ud til jer og gør jer opmærksomme på, hvilke små justeringer I kan gøre for at blive endnu bedre.

Måling af kvalitet i Hjørring Kommune

I Hjørring Kommune arbejder man med kvalitetsmålingsværktøjet ECERS. Det er et observationsredskab, som fokuserer på en række forhold med betydning for læringsmiljøets kvalitet. Det gælder fx interaktioner, sprogunderstøttelse og fysiske rammer. Kommunen har valgt ECERS som værktøj, fordi det er systematisk, forskningsbaseret og giver et godt fagligt sprog, forklarer Peter Larsen, chef for Skole- og Dagtilbud i Hjørring Kommune.

"Formålet var at få styrket det pædagogisk faglige sprog for, hvad der er godt læringsmiljø i dagtilbud, og hvordan vi arbejder med det. Og det var svært at få øje på en standard, som var lige så forskningsbaseret som ECERS. Samtidig er det et dialog- og udviklingsværktøj, der bruges som element i udviklingssamtaler. Der er ingen tal i rapporterne. Kun tekst. Det er ikke en dom, men et godt ledelsesværktøj for ledere på alle niveauer."

Kvalitetsmålingerne bliver gennemført hvert andet år, og data herfra bruges også som en del af tilsynet og indgår i kvalitetsrapporter.

DIALOG-KORT

EVA's dialogkort giver jer forslag til spørgsmål, I kan bruge som udgangspunkt for faglig refleksion og dialog. På personale-, leder- eller forældremødet eller i det hele taget dér, hvor der er brug for at spørge og tale sammen på en anden måde, end I plejer.

MÅLING AF KVALITET

Måling af kvalitet får først værdi, når det bliver omsat i den pædagogiske hverdag. Og omsætningen kræver, at I har en kultur, hvor I får talt åbent om, hvad der fungerer godt hos jer, og hvad I kan gøre bedre. Overvej, hvordan det ser ud hos jer:

- Hvornår taler I om, hvor I lykkes? Løbende i dagligdagen? På P-møder? Til stuemøder? Eller…?
- Hvornår taler I om, hvad I kan gøre bedre?
- Hvordan undersøger I, hvordan I lykkes med de forbedringer, I gerne vil skabe? Og hvordan inddrager I børnenes perspektiv i jeres vurdering?
- Hvordan deler I jeres viden om, hvordan I lykkes med forbedringer, med hinanden? Og med kolleger uden for huset? Og hvor let eller svært er det at give en kollega feedback eller bringe andres praksis op til diskussion?
- Hvordan tilpasser I jeres pædagogiske praksis til den aktuelle børnegruppe? Giv eksempler på noget, der fungerede i går, men som ikke fungerer i dag. Og på noget, som fungerer i dag, men som nok skal laves om i morgen.

Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) gør uddannelse og dagtilbud bedre. Vi leverer viden, der bruges på alle niveauer – fra institutioner og skoler til kommuner og ministerier.

www.eva.dk

Få mere at vide om, hvordan du kan bruge forskning i udviklingen af jeres dagtilbud

EVA's temahæfter og øvrige artikler om, hvad forskningen siger om børn i dagtilbud, udkommer digitalt. Tilmeld dig vores nyhedsbrev på www.eva.dk og få kvalitetsvurderet forskning og viden leveret direkte i din indbakke.

DANMARKS EVALUERINGSINSTITUT

T 3555 0101
E eva@eva.dk
H www.eva.dk